

Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych na lata 2019-2023

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa, wrzesień 2018 r.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Akceptowała:

Hanna Zalewska, Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarnych

Opracowanie:

Paweł Nasiński, Naczelnik Wydziału Aktuarnego

Mirosław Szlaza, Główny Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Adam Zapora, Specjalista w Wydziale Aktuarnym

Spis treści

Wstęp.....	4
Fundusz Emerytur Pomostowych	5
Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych na lata 2019-2023	8
Zastrzeżenie.....	8
Parametry i założenia	8
Zakres prognozy i uwagi do wyników prognozy	11
Opis wyników prognozy wpływów i wydatków FEP na lata 2019-2023	11
Wyniki.....	12
Wykresy	17
Dodatek A – Analiza wrażliwości	19

Wstęp

Na mocy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany do corocznego sporządzania pięcioletniej prognozy wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych.

Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych obejmuje lata 2019-2023 i jest spójna z „Prognozą wpływów i wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na lata 2019-2023” (Warszawa, wrzesień 2018 r.). W szczególności w obu prognozach wykorzystaliśmy takie same założenia makroekonomiczne (założenia przekazane przez Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów w czerwcu i sierpniu 2018 r.) oraz prognozę demograficzną.

Z uwagi na spójność z założeniami makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów w obecnej edycji prognozy wykorzystaliśmy prognozę demograficzną przygotowaną przez Ministerstwo Finansów dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych. Prognoza ta została sporządzona przez Ministerstwo Finansów przy wykorzystaniu prognozy demograficznej Eurostatu opublikowanej w 2017 r. W poprzedniej prognozie wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych (z marca 2017 r.) wykorzystaliśmy scenariusz główny prognozy demograficznej EUROPOP 2013 sporządzonej przez Eurostat.

Prezentowane w publikacji wyniki obejmują okres od roku 2019 do roku 2023. Prognozę sporządziliśmy w trzech wariantach: wariant nr 1 – pośredni, wariant nr 2 – pesymistyczny i wariant nr 3 – optymistyczny. W prognozie uwzględniliśmy wypłacanie emerytur pomostowych do momentu osiągnięcia ustawowego wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat w przypadku mężczyzn i 60 lat w przypadku kobiet – zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 38). Przy czym dla osób, które pobierały świadczenia w momencie wejścia w życie powyższej ustawy, zachowaliśmy możliwość pobierania emerytury pomostowej do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby w dniu poprzedzającym wejście w życie powyższej ustawy.

Prognoza jest adekwatna do stanu prawnego obowiązującego na moment zakończenia budowy modelu prognostycznego (sierpień 2018 roku).

Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) jest państwowym funduszem celowym, powołanym od 1 stycznia 2010 r. w celu finansowania emerytur pomostowych. Dysponentem Funduszu Emerytur Pomostowych jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z przepisami ustawy o emeryturach pomostowych przychody Funduszu Emerytur Pomostowych pochodzą między innymi:

- ze składek na FEP,
- z dotacji budżetu państwa,
- z oprocentowania rachunków bankowych FEP,
- z odsetek od nieterminowo opłaconych składek na FEP,
- z dodatkowej opłaty, którą ZUS może wymierzyć w razie nieopłacenia składek na FEP lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości,
- ze zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami,
- z lokat wolnych środków FEP.

Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych opłaca się za pracownika, który urodził się po 31 grudnia 1948 r. i który wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w ustawie o emeryturach pomostowych. Stopa składki na Fundusz Emerytur Pomostowych wynosi 1,5% podstawy wymiaru składki, a składka finansowana jest w całości przez płatnika składek. Podstawę wymiaru składek na FEP stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Ze środków Funduszu Emerytur Pomostowych finansowane są:

- wypłaty emerytur pomostowych,
- odsetki za nieterminowe wypłaty emerytur pomostowych,
- odpis stanowiący przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z możliwości przejścia na emeryturę pomostową na ogólnych zasadach może skorzystać pracownik, który spełnia łącznie następujące warunki:

- urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
- osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze wymienione w dotychczasowych przepisach lub w nowych wykazach prac,
- po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienioną w nowych wykazach prac (w załączniku nr 1 lub w załączniku nr 2 ustawy o emeryturach pomostowych),
- rozwiązał stosunek pracy.

Pracownicy, wykonujący niektóre prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione w nowych wykazach prac, mogą uzyskać prawo do emerytury pomostowej na szczególnych zasadach, zgodnie z art. 5-11 ustawy o emeryturach pomostowych. Emerytura pomostowa na podstawie tych przepisów przysługuje na ogół w niższym wieku niż 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn. Czasem wymagany jest również krótszy (niż na ogólnych zasadach) staż pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. W niektórych przypadkach o możliwości uzyskania emerytury pomostowej decyduje także stan zdrowia – wówczas warunkiem niezbędnym do nabycia uprawnień jest uzyskanie orzeczenia o niezdolności do wykonywania danego rodzaju pracy.

Prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienionej w załączniku nr 1 lub w załączniku nr 2 ustawy o emeryturach pomostowych, jeśli w dniu 1 stycznia 2009 r. miała wymagany okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienionych w tych załącznikach i ponadto spełnia pozostałe warunki do uzyskania emerytury pomostowej.

W razie zbiegu prawa do emerytury pomostowej z prawem do renty, uposażenia w stanie spoczynku, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub innego świadczenia o charakterze emerytalnym lub rentowym przysługuje tylko jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez uprawnionego.

Prawo do emerytury pomostowej ulega zawieszeniu – bez względu na wysokość uzyskiwanego przychodu – w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. W razie osiągania przychodów z tytułu innej pracy – działalności, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego – emerytura pomostowa ulega zawieszeniu lub zmniejszeniu na ogólnych zasadach, określonych w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Prawo do emerytury pomostowej ustaje z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury lub z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego, a także w przypadku śmierci uprawnionego.

Emerytura pomostowa stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury (kwoty zwaloryzowanych składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego zapisanych na koncie ubezpieczonego) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat (tablice wspólne dla mężczyzn i kobiet). W przypadku, gdy pracownik jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury (dla celu obliczenia emerytury pomostowej) składki na ubezpieczenie emerytalne zapisane na koncie w ZUS zwiększa się przez przemnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22.

Kwota emerytury pomostowej nie może być niższa niż kwota najniższej emerytury. Emerytury pomostowe podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych dla waloryzacji świadczeń w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Prognoza wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych na lata 2019-2023

Zastrzeżenie

Model prognostyczny opracowaliśmy zgodnie z metodami matematyki aktuarialnej. Generowane przez niego wyniki bardzo silnie zależą od przyjętych założeń oraz od jakości dostępnych danych. Odchylenia przyszłych realizacji od prognozy będą konsekwencją przyjętych założeń oraz będą wynikały z istoty zjawisk losowych.

Parametry i założenia

We wszystkich wariantach posłużyliśmy się założeniami makroekonomicznymi przygotowanymi przez Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów w czerwcu i sierpniu 2018 r. Szczegółowe informacje zawierają tabele od 1.1 do 1.3.

W wariantcie nr 1 założyliśmy utrzymanie częstości przyznawania emerytur pomostowych na poziomie zaobserwowanym w 2016 r. i 2017 r. W wariantach nr 2 i 3 założyliśmy odpowiednio zwiększenie lub zmniejszenie – w porównaniu z wariantem nr 1 – częstości przyznawania emerytur pomostowych.

We wszystkich wariantach wskaźniki waloryzacji świadczeń przyjęliśmy na najniższym poziomie, tzn. na poziomie wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zwiększonych o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia. Przy czym przy obliczaniu wskaźników waloryzacji świadczeń przyjęliśmy, że sformułowanie „zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia” oznacza działanie dodania składnika wynoszącego co najmniej 20% stopy realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Liczebność i strukturę grupy osób, z której mogą wywodzić się osoby pobierające emerytury pomostowe przyjęliśmy na podstawie informacji ze zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (dokumenty ZUS ZSWA składane przez płatników składek).

W wariantcie nr 1 przyjęliśmy stałą proporcję liczby osób, za które opłacane są składki na Fundusz Emerytur Pomostowych do liczby osób objętych ubezpieczeniami emerytalnym

i rentowymi. W wariantach nr 2 i 3 założyliśmy odpowiednio zmniejszenie lub zwiększenie powyższej proporcji.

W poniższych tabelach zestawiliśmy najważniejsze parametry poszczególnych wariantów: założenia makroekonomiczne i ściągalność składek na Fundusz Emerytur Pomostowych.

Tabela 1.1 Wybrane parametry - wariant nr 1wersja prognozy demograficznej: *Prognoza Ministerstwa Finansów*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	6,20%	5,60%	5,00%	4,70%	4,40%	4,40%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	102,30%	102,30%	102,50%	102,50%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	102,60%	102,60%	102,80%	102,80%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,32%	103,25%	102,92%	102,94%	102,91%	103,14%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	103,82%	103,78%	103,67%	103,56%	103,49%	103,09%
6. ściągalność składek na FEP	99,00%	99,00%	99,00%	99,00%	99,00%	99,00%

Tabela 1.2 Wybrane parametry - wariant nr 2wersja prognozy demograficznej: *Prognoza Ministerstwa Finansów*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	6,20%	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	102,30%	102,30%	102,50%	102,50%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	102,60%	102,60%	102,80%	102,80%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,32%	102,37%	102,30%	102,28%	102,26%	102,24%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	103,82%	102,73%	102,77%	102,66%	102,52%	102,24%
6. ściągalność składek na FEP	98,00%	98,00%	98,00%	98,00%	98,00%	98,00%

Tabela 1.3 Wybrane parametry - wariant nr 3wersja prognozy demograficznej: *Prognoza Ministerstwa Finansów*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	6,20%	5,00%	4,50%	4,00%	4,00%	4,00%
2. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	102,30%	102,30%	102,50%	102,50%	102,50%	102,50%
3. średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	102,60%	102,60%	102,80%	102,80%	102,80%	102,80%
4. wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,32%	103,29%	103,21%	103,20%	103,20%	103,19%
5. wskaźnik realnego wzrostu PKB	103,82%	104,43%	104,27%	104,23%	103,68%	103,40%
6. ściągalność składek na FEP	99,50%	99,50%	99,50%	99,50%	99,50%	99,50%

Zakres prognozy i uwagi do wyników prognozy

W prognozie po stronie wpływów uwzględniliśmy wpływy składkowe do Funduszu Emerytur Pomostowych. Po stronie wydatków poza wydatkami na emerytury pomostowe uwzględniliśmy także odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Prezentowane w publikacji saldo roczne Funduszu Emerytur Pomostowych jest różnicą wpływów i wydatków w danym roku, jest to zatem wynik finansowy wyłącznie z rocznej działalności funduszu. W saldzie tym nie są uwzględniane nadwyżki i deficyty z lat ubiegłych. W pierwszych latach funkcjonowania Funduszu Emerytur Pomostowych wpływy przewyższały wydatki. Był to efekt małej liczby wypłacanych emerytur pomostowych na początku funkcjonowania Funduszu Emerytur Pomostowych. W konsekwencji na koniec 2015 r. stan funduszu wyniósł 58,2 mln zł. Liczba wypłacanych emerytur pomostowych cały czas rośnie. W efekcie od 2013 roku wpływy składkowe do Funduszu Emerytur Pomostowych nie pokrywały wydatków, a w 2016 r. Fundusz Emerytur Pomostowych po raz pierwszy został zasiloný dotacją z budżetu państwa. Również niniejsza prognoza przewiduje dalszy wzrost liczby wypłacanych emerytur pomostowych, co skutkuje pogłębianiem się deficytu rocznego Funduszu Emerytur Pomostowych. W prognozowanym okresie (lata 2019-2023) we wszystkich wariantach występuje konieczność zasilenia Funduszu Emerytur Pomostowych dotacją z budżetu państwa.

Wydolność Funduszu Emerytur Pomostowych zdefiniowaliśmy jako iloraz wpływów i wydatków. Miara ta w czytelny sposób obrazuje, w jakim procencie bieżące wydatki pokrywane są bieżącymi wpływami składkowymi.

Opis wyników prognozy wpływów i wydatków FEP na lata 2019-2023

We wszystkich wariantach przez cały okres prognozy (tzn. w latach 2019-2023) Fundusz Emerytur Pomostowych generuje deficyty roczne, tzn. bieżące składki na FEP nie pokrywają wydatków na emerytury pomostowe i odpisu z FEP na ZUS.

We wszystkich wariantach w latach 2019-2022 maleje saldo roczne FEP w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2017 r., co oznacza pogłębianie się deficytu rocznego FEP. W latach 2019-2021 we wszystkich wariantach maleją: saldo roczne FEP wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na FEP, saldo roczne FEP w procencie

produktu krajowego brutto oraz wydolność Funduszu Emerytur Pomostowych. Oznacza to, że sytuacja Funduszu Emerytur Pomostowych w latach 2019-2021 pogarsza się niezależnie od tego, jakiej miary użyjemy do badania sytuacji finansowej tego funduszu. Deficyt roczny Funduszu Emerytur Pomostowych rośnie w prognozowanym okresie (w kwotach zdyskontowanych inflacją na 2017 r.):

- w wariantcie nr 1 – o 0,19 mld zł (w 2019 r. deficyt roczny wynosi 0,74 mld zł, a w 2023 r. 0,93 mld zł),
- w wariantcie nr 2 – o 0,27 mld zł (w 2019 r. deficyt roczny wynosi 0,85 mld zł, a w 2023 r. 1,12 mld zł),
- w wariantcie nr 3 – o 0,16 mld zł (w 2019 r. deficyt roczny wynosi 0,63 mld zł, a w 2023 r. 0,79 mld zł).

Również wydolność FEP we wszystkich wariantach w 2023 r. jest mniejsza niż w 2019 r.:

- w wariantcie nr 1 – o 1,8 punktu procentowego (w 2019 r. wydolność wynosi 26,2%, a w 2023 r. 24,4%),
- w wariantcie nr 2 – o 4,0 punktu procentowego (w 2019 r. wydolność wynosi 22,7%, a w 2023 r. 18,7%),
- w wariantcie nr 3 – o 1,5 punktu procentowego (w 2019 r. wydolność wynosi 30,2%, a w 2023 r. 28,7%).

Wyniki

Wyniki prognozy wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych na lata 2019-2023 prezentujemy w trzech wariantach. Wyniki obejmują:

- saldo roczne Funduszu Emerytur Pomostowych (saldo roczne rozumiane jako różnica wpływów i wydatków, czyli wynik finansowy wyłącznie z rocznej działalności funduszu),
- wpływy składkowe do Funduszu Emerytur Pomostowych,
- wydatki Funduszu Emerytur Pomostowych,
- wydolność Funduszu Emerytur Pomostowych.

Saldo roczne, wpływy i wydatki prezentujemy w kwotach nominalnych, w kwotach zdyskontowanych¹ na 2017 r., a także jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych oraz w procencie produktu krajowego brutto.

---

¹ Jako stopę dyskontową przyjęliśmy założoną uprzednio stopę inflacji.

**Tabela 2.1 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Emerytur Pomostowych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 1.**

	2019	2020	2021	2022	2023
Kwoty nominalne					
Saldo roczne [mln zł]	-778	-954	-1 070	-1 112	-1 077
Wpływy składkowe [mln zł]	276	292	309	328	347
Wydatki [mln zł]	1 054	1 246	1 379	1 440	1 424
Kwoty zdyskontowane na 2017 r.					
Saldo roczne [mln zł]	-743	-889	-973	-987	-932
Wpływy składkowe [mln zł]	264	273	281	291	301
Wydatki [mln zł]	1 007	1 162	1 254	1 278	1 233
Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na FEP					
Saldo roczne	-4,18%	-4,85%	-5,13%	-5,04%	-4,60%
Wpływy składkowe	1,49%	1,49%	1,49%	1,49%	1,49%
Wydatki	5,66%	6,33%	6,62%	6,53%	6,09%
Wyniki w procencie PKB					
Saldo roczne	-0,035%	-0,040%	-0,042%	-0,042%	-0,038%
Wpływy składkowe	0,012%	0,012%	0,012%	0,012%	0,012%
Wydatki	0,047%	0,052%	0,055%	0,054%	0,050%
Wydolność FEP	26%	23%	22%	23%	24%

**Tabela 2.2 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Emerytur Pomostowych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 2.**

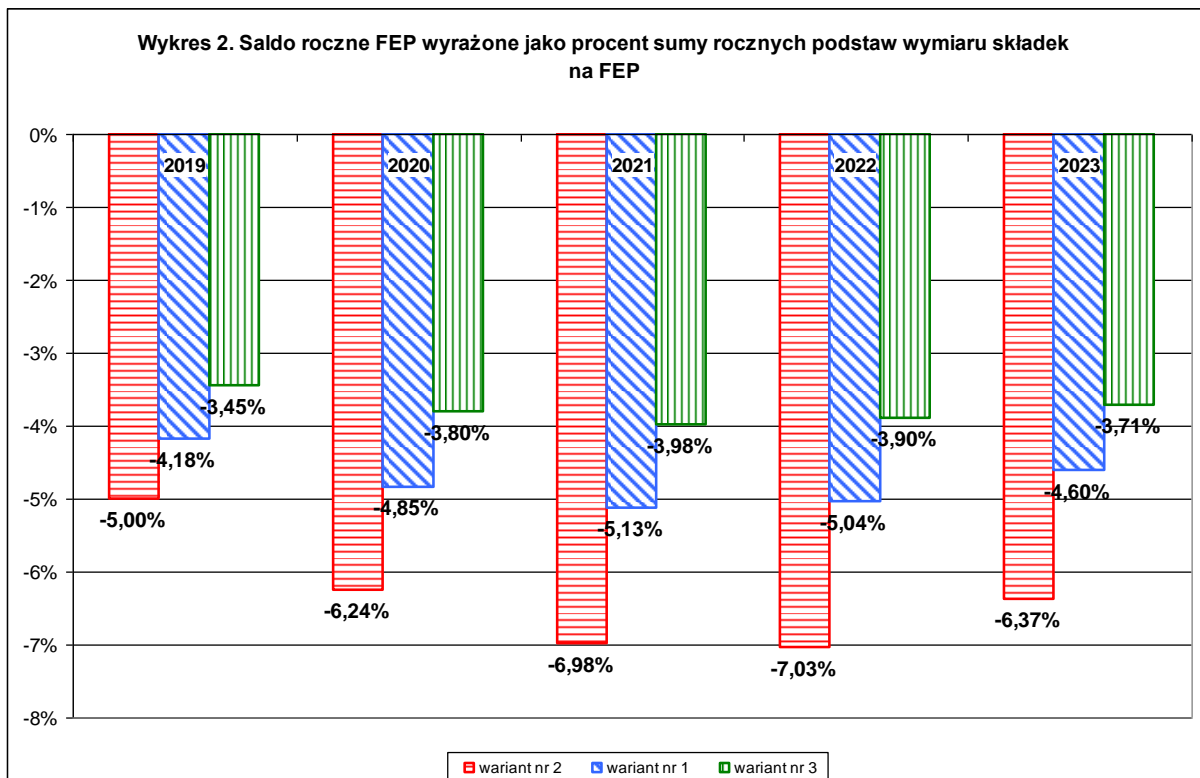
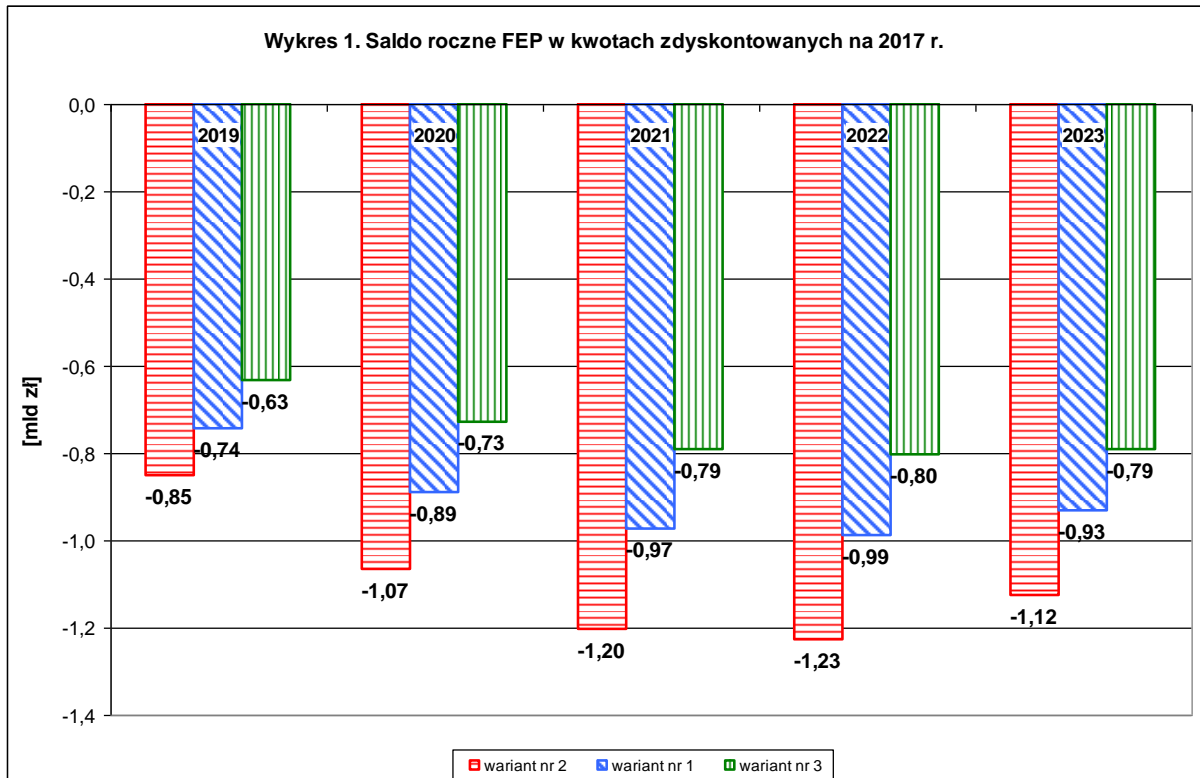
	2019	2020	2021	2022	2023
Kwoty nominalne					
Saldo roczne [mln zł]	-890	-1 143	-1 322	-1 381	-1 299
Wpływy składkowe [mln zł]	262	269	278	289	300
Wydatki [mln zł]	1 151	1 412	1 600	1 670	1 599
Kwoty zdyskontowane na 2017 r.					
Saldo roczne [mln zł]	-850	-1 066	-1 202	-1 226	-1 125
Wpływy składkowe [mln zł]	250	251	253	256	259
Wydatki [mln zł]	1 100	1 317	1 455	1 482	1 384
Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na FEP					
Saldo roczne	-5,00%	-6,24%	-6,98%	-7,03%	-6,37%
Wpływy składkowe	1,47%	1,47%	1,47%	1,47%	1,47%
Wydatki	6,47%	7,71%	8,45%	8,50%	7,84%
Wyniki w procencie PKB					
Saldo roczne	-0,040%	-0,049%	-0,054%	-0,054%	-0,048%
Wpływy składkowe	0,012%	0,012%	0,011%	0,011%	0,011%
Wydatki	0,052%	0,061%	0,065%	0,065%	0,059%
Wydolność FEP	23%	19%	17%	17%	19%

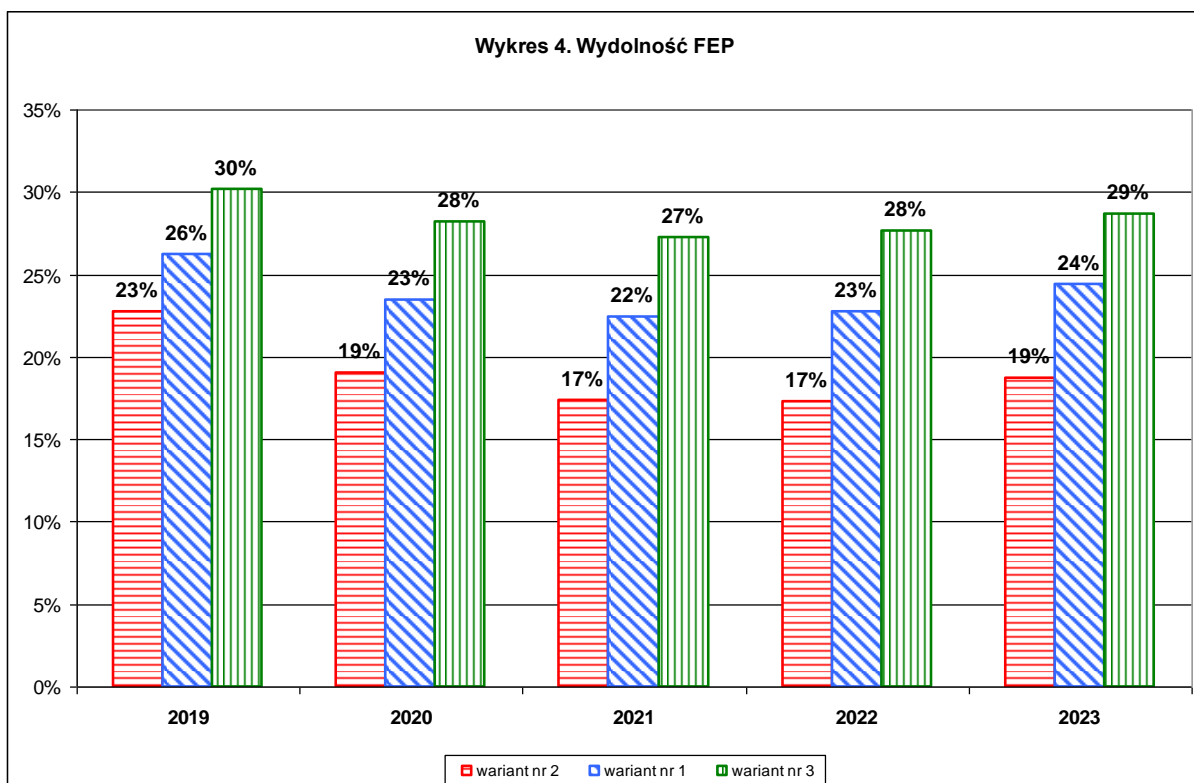
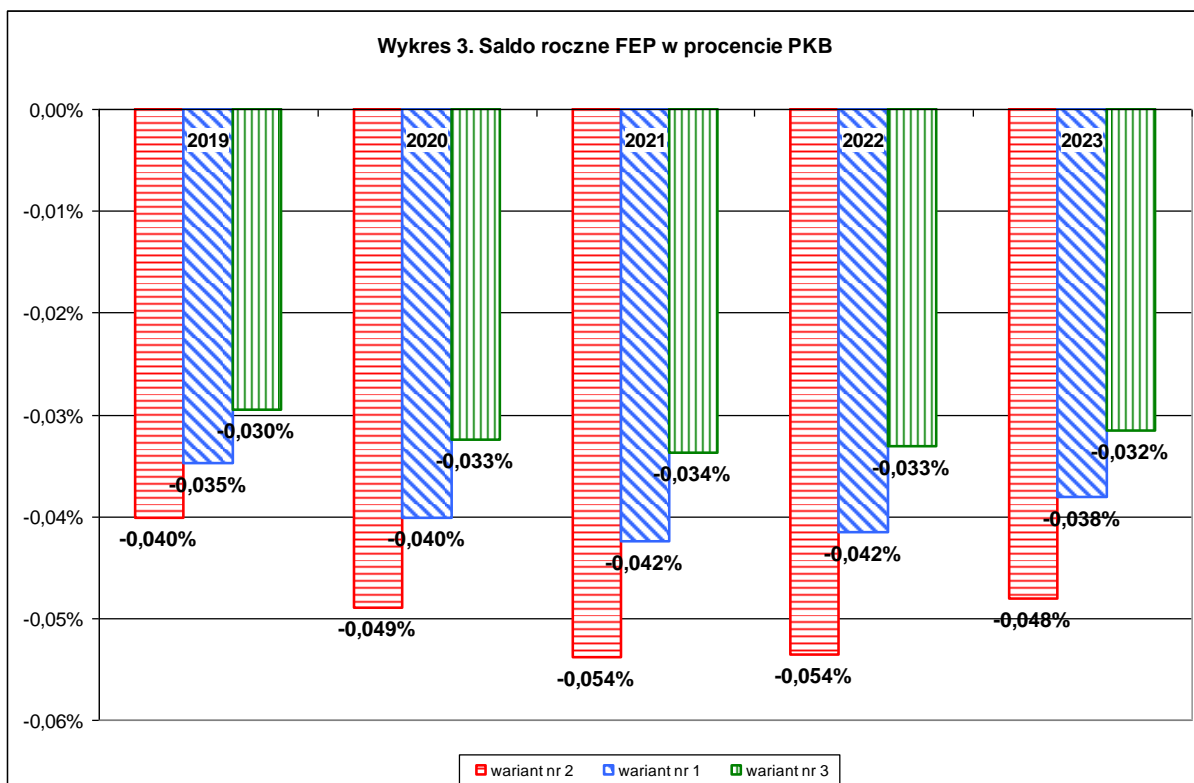
**Tabela 2.3 Prognoza wpływów, wydatków i salda rocznego Funduszu Emerytur Pomostowych.
Zestawienie wyników dla wariantu nr 3.**

	2019	2020	2021	2022	2023
Kwoty nominalne					
Saldo roczne [mln zł]	-663	-782	-869	-906	-914
Wpływy składkowe [mln zł]	287	307	326	347	368
Wydatki [mln zł]	950	1 089	1 195	1 252	1 282
Kwoty zdyskontowane na 2017 r.					
Saldo roczne [mln zł]	-634	-729	-790	-804	-791
Wpływy składkowe [mln zł]	274	286	297	308	318
Wydatki [mln zł]	908	1 015	1 087	1 111	1 110
Wyniki wyrażone jako procent sumy rocznych podstaw wymiaru składek na FEP					
Saldo roczne	-3,45%	-3,80%	-3,98%	-3,90%	-3,71%
Wpływy składkowe	1,49%	1,49%	1,49%	1,49%	1,49%
Wydatki	4,95%	5,30%	5,47%	5,39%	5,20%
Wyniki w procencie PKB					
Saldo roczne	-0,030%	-0,033%	-0,034%	-0,033%	-0,032%
Wpływy składkowe	0,013%	0,013%	0,013%	0,013%	0,013%
Wydatki	0,042%	0,045%	0,047%	0,046%	0,044%
Wydolność FEP	30%	28%	27%	28%	29%

Wykresy

Dodatek A – Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała silne zróżnicowanie wpływu, jaki na wyniki wywierają zmiany poszczególnych parametrów. Obok parametrów, których nawet bardzo małe odchylenia powodują istotne zmiany wyników (na przykład wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia), istnieją parametry o marginalnym wpływie na ostateczny wynik generowanej prognozy. Na podstawie zamieszczonych poniżej tabel A.1 i A.2 można prześledzić fluktuacje wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych w zależności od zmian wartości najważniejszych parametrów o charakterze ekonomicznym. Liczby umieszczone w tabelach należy rozumieć jako procentowe odchylenia zdyskontowanych na 2017 r. wpływów i wydatków od odpowiednich wartości uzyskanych dla wariantu nr 1. Zdecydowaliśmy się na wartości zdyskontowane a nie nominalne, aby zapewnić porównywalność z wariantami, w których analizie podlegał wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. W tabelach zamieściliśmy również porównanie z wariantem nr 1 scenariusza przeliczonego dla prognozy demograficznej Eurostatu EUROPOP 2013, a więc prognozy demograficznej przy wykorzystaniu której sporządziliśmy „Prognozę wpływów i wydatków Funduszu Emerytur Pomostowych na lata 2018-2022” (Warszawa, marzec 2017 r.).

Tabela A.1 Analiza wrażliwości - wpływy FEP

zmiana względem wariantu nr 1	2019	2020	2021	2022	2023
stopa inflacji większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
stopa inflacji mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
stopa bezrobocia większa o 1 p.p.	-1,1%	-1,1%	-1,1%	-1,1%	-1,1%
stopa bezrobocia mniejsza o 1 p.p.	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
realny wzrost wynagrodzeń większy o 1 p.p.	1,9%	2,9%	3,9%	4,9%	6,0%
realny wzrost wynagrodzeń mniejszy o 1 p.p.	-1,9%	-2,9%	-3,8%	-4,8%	-5,7%
ściągalność składek większa o 1 p.p.	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
ściągalność składek mniejsza o 1 p.p.	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%	-1,0%
prognoza demograficzna EUROPOP 2013	-0,1%	-0,2%	-0,2%	-0,3%	-0,3%

Tabela A.2 Analiza wrażliwości - wydatki FEP

zmiana względem wariantu nr 1	2019	2020	2021	2022	2023
stopa inflacji większa o 1 p.p.	-0,9%	-0,8%	-0,7%	-0,6%	-0,6%
stopa inflacji mniejsza o 1 p.p.	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%	0,6%
stopa bezrobocia większa o 1 p.p.	-0,2%	-0,4%	-0,5%	-0,7%	-0,8%
stopa bezrobocia mniejsza o 1 p.p.	0,2%	0,4%	0,5%	0,7%	0,8%
realny wzrost wynagrodzeń większy o 1 p.p.	0,5%	1,0%	1,7%	2,4%	3,3%
realny wzrost wynagrodzeń mniejszy o 1 p.p.	-0,5%	-1,0%	-1,6%	-2,4%	-3,2%
ściągalność składek większa o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ściągalność składek mniejsza o 1 p.p.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
prognoza demograficzna EUROPOP 2013	-0,1%	-0,2%	-0,2%	-0,3%	-0,4%